

בבית המשפט העליון

רע"פ 5308/18

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: נאסר ג'בארין

נגד

המשיבה: מדינת ישראל – אגף המכס והמע"מ

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ירושלים מיום 12.6.2018 בתיק ע"פג-50563-01-18 שניתן על ידי סגן הנשיא י' נועם והשופטים ר' פרידמן-פלדמן ו-א' אברבנאל

בשם המבקש: עו"ד ג'רייס דחדולי

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (סגן הנשיא השופט י' נועם, השופטת ר' פרידמן-פלדמן, והשופט א' אברבנאל) בעפ"ג 50563-01-18 מיום 12.6.2018, במסגרתו נדחה ערעור המבקש על חומרת העונש אשר הושת עליו בגזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (השופט ש' הרבסט) בת"פ 41866-01-13 מיום 13.12.2017, על-פיו נגזרו עליו 14 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על-תנאי וקנס בסך של 6,000 ש"ח.

2. ביום 28.11.2016 הורשע המבקש, על פי הודאתו במסגרת הסדר-טיעון, בשתי עבירות של ניכוי מס תשומות שלא כדין, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976 (להלן: חוק מס ערך מוסף או החוק), אחת מהן בנסיבות מחמירות לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק; ובעבירה של הוצאת חשבונית-מס שלא כדין, לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק.

3. על פי עובדות כתב האישום, המבקש ניהל שתי חברות, הן הנאשמות 1 ו-4 לכתב האישום, שעיסוקן היה בתחום עבודות השיפוץ והתחזוקה (להלן: החברות). נאשמת 1 נוהלה על-ידי המבקש ביחד עם אדם נוסף, הוא נאשם 3 לכתב האישום (להלן: השותף).

על-פי האישום הראשון לכתב האישום, במהלך השנים 2007-2010 ניכתה הנאשמת 1, באמצעות מנהליה – המבקש ושותפו, בנסיבות מחמירות, מס תשומות בסך כולל של 1,988,399 ש"ח על-סמך 115 חשבוניות-מס שהוצאו לה שלא כדין.

על-פי האישום השני, במהלך השנים 2009-2011 ניכתה הנאשמת 4, באמצעות המבקש, מס תשומות בסך כולל של 112,392 ש"ח על-סמך 8 חשבוניות-מס שהוצאו לה שלא כדין. פעולות אלה בוצעו על-מנת להפחית את הכנסותיהן החייבות במס של החברות ועל-מנת להתחמק מתשלום מס.

בנוסף, על פי האישום השלישי לכתב האישום, הוציאה הנאשמת 1, באמצעות מנהליה, חשבוניות-מס שלא כדין לנאשמת 4, בסך כולל של 474,533 ש"ח, כאשר סכום המס הכלול בחשבוניות עמד על 65,713 ש"ח, וזאת במטרה להתחמק מתשלום מס.

4. בגזר דינו, במסגרת בחינת מתחם העונש ההולם, עמד בית משפט השלום על חומרת העבירות בהן הורשע המבקש; על הנסיבות החמורות בהן בוצעו, לנוכח: ריבוי, הישנותן לאורך תקופה בת ארבע שנים, ביצוען בתחכום, בשיטתיות, תוך תכנון מוקדם שבא לידי ביטוי בהקמת החברות המעורבות, ובהתחשב בסכומי המס הניכרים שגרע המבקש מרשויות המס; ועל הענישה הנוהגת בעבירות מס נוכח הפגיעה הקשה שעבירות אלו גורמות. בהתבסס על כל אלה, קבע בית משפט השלום את מתחם הענישה בעניינו של המבקש בין 12 ל-15 חודשי מאסר בפועל, וכן קנס כספי הנע בין 5,000 ש"ח ל-15,000 ש"ח.

בקביעת עונשו של המבקש בתוך המתחם, התחשב בית משפט השלום בהודאתו בעבירות שיוחסו לו, אף אם נטילת האחריות למעשיו היתה חלקית בלבד, ובחיסכון הזמן השיפוטי שנבע מכך; בעברו הפלילי, הכולל שתי הרשעות – אחת מהן משנת 1996 שעניינה עבירות לפי חוק מס ערך מוסף, בגינה ריצה המבקש 10 חודשי מאסר בפועל; ובנסיבותיו האישיות, כפי שעלו מתסקיר שירות המבחן שניתן בעניינו.

נוכח האמור, קבע בית משפט שלום כי עונשו של המבקש יהא בחלקו התחתון של מתחם הענישה שנקבע על-ידו, וגזר עליו 14 חודשי מאסר בפועל, ועונשים נוספים כפי שפורטו בפסקה 1 לעיל.

5. המבקש ערער על גזר הדין לבית המשפט המחוזי. בערעורו טען המבקש, כי היה על בית משפט השלום לקבוע מתחם ענישה נמוך מזה שנקבע, ולחילופין כי היה מקום לסטות ממתחם הענישה משיקולי שיקום ובשל נסיבותיו האישיות.

בפרט נטען, כי בית משפט השלום לא נתן את המשקל הראוי לעובדה, כי המבקש אחראי לטיפול בנכדתו, הסובלת ממחלה קשה הפוגעת בתפקודה ובהתפתחותה, בעטיה נדרשת היא לטיפולים אינטנסיביים בבית החולים. מטעמים אלה עתר המבקש לביטול רכיב המאסר בפועל שהוטל עליו, וביקש כי יושתו עליו עבודות שירות.

בדיון בערעור שנערך ביום 12.6.2018, חזר בו המבקש מטענותיו בכל הנוגע למתחם הענישה שנקבע בעניינו, ומיקד את ערעורו בטענה כי היה על בית משפט השלום לסטות ממתחם הענישה בשל נסיבותיו האישיות, ובפרט – מצבה הרפואי של נכדתו.

6. בית משפט המחוזי דחה את הערעור, ללא שנדרשה תשובת המשיבה, שכן סבר שלא קמה עילה להתערב בגזר הדין. בית המשפט עמד על חומרת העבירות בהן הורשע המבקש ועל חומרת נסיבות ביצוען, כפי שפורטו לעיל, ומצא כי לא נפלה טעות בגזר הדין, הן בקביעת מתחם העונש ההולם והן בגזירת העונש המתאים בתוך המתחם.

אשר לטענות המבקש בכל הנוגע להצדקה, לשיטתו, לסטות ממתחם הענישה בעניינו בשל מצבה הרפואי של נכדתו, קבע בית משפט המחוזי, כי אין להחיל את העקרונות של סטייה ממתחם הענישה בשל מצב רפואי של נאשם, כפי שנקבעו בעניין ע"פ 4456/14 אביגדור קלנר ואח' נ' מדינת ישראל (29.12.2015) (אשר נדון, בין היתר, ביחד עם ע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל, להלן: עניין לופוליאנסקי), גם על מצב רפואי של בן משפחה.

מכל מקום, למרות שהיה ער למצבה הרפואי הקשה של נכדת המבקש, לא סבר בית המשפט המחוזי, כי העובדה שהמבקש מלווה את ביתו, בעת הסעת נכדתו לקבלת טיפולים רפואיים בבית-החולים, מקימה עילה לסטייה ממתחם הענישה.

מכאן הבקשה שלפניי.

7. המבקש טוען, כי שגה בית משפט המחוזי משלא החיל את העקרונות שנקבעו בעניין לופוליאנסקי לסטייה ממתחם הענישה בשל מצב רפואי קשה של נאשם, גם על מצב רפואי של בן משפחה.

לטענת המבקש, משנקבע על-ידי בית משפט זה בעניין לופוליאנסקי, כי ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל מצבו הבריאותי של הנאשם, ולא רק משיקולי שיקום כפי שעולה מנוסחו של סעיף 40 לחוק העונשין, אזי אין הצדקה להגביל את הבחינה רק למצבו הרפואי של הנאשם עצמו, וניתן להתחשב גם במצב בריאותי של בן משפחה התלוי בנאשם.

8. דין הבקשה להידחות.

9. הלכה היא כי לא תינתן רשות ערעור עת הבקשה נסובה על חומרת עונש, אלא במקרים חריגים ומיוחדים. המקרה דנן, אינו בא בגדר עניינים אלה, ודינו להידחות אך בשל כך.

10. בבחינת למעלה מן הצורך, לא מצאתי כל הצדקה לסטייה ממתחם העונש ההולם בענייננו.

המבקש עותר לסטייה ממתחם הענישה לא בשל מצבו הרפואי שלו, כי אם בשל מצבה הרפואי של בת משפחתו. בעניין לופוליאנסקי, עת חרג ממתחם הענישה ההולם בשל מצבו הרפואי החריג של לופוליאנסקי, הקפיד בית משפט זה וקבע, כי "פתח זה שאנו פותחים כאן לטובת חריגה ממתחם העונש ההולם – פתח צר הוא" (סעיף 218 לפסק-דינו של השופט ע' פוגלמן). ממילא, אין מקום להרחיבו עוד, כפי שעותר המבקש, אלא בנסיבות ייחודיות, שהמקרה דנן אינו בא בגדרן.

11. מכל מקום, בעניין לופוליאנסקי נקבע כי "את מצבו הרפואי של מי שהורשע בדין יש לאזן עם שיקולים רלוונטיים אחרים, ובכלל אלה הסיכון שנשקף לציבור ממנו" (שם, בסעיף 222).

אדגיש, כי העבירות אותן עבר המבקש, הן עבירות שביצוען קל וחשיפתן קשה, ועל כן נפסק, כי על חומרתן, לצד הנזק הכבד שהן מסבות לאוצר המדינה, לבוא לידי ביטוי בהטלת ענישה מרתיעה (ראו, למשל, ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721 (2004)). נכונים הדברים מקל וחומר בעניינו של המבקש, אשר הורשע בעבר בביצוע עבירות על חוק מס ערך מוסף, ואף ריצה מאסר בפועל בשל כך, ועל אף האמור לא הרתיעו הדבר מלשוב ולעבור עבירות דומות.

לא זו אף זו, כבר נפסק, לא אחת, כי בעבירות כלכליות – בכלל, ובעבירות מס – בפרט, גובר משקלם של האינטרס הציבורי שבהחמרה בענישה ושל שיקולי ההרתעה, על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (ראו, למשל, רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.2010)).

12. לנוכח כל האמור, אני דוחה את הבקשה.

כאמור בהחלטת בית משפט המחוזי מיום 8.7.2018, המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 12.9.2018 בכלא ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על בא-כוח המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ו' באב התשע"ח (18.7.2018).

ש ו פ ט